

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Кваліфікаційна робота

з теми: **ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ ДУБЛЯЖУ ТА СУБТИТРУВАННЯ В
УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ**

Виконавець: здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
Групи Ang1-M23z
Спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська) за освітньо-
професійною програмою «Середня освіта
(Англійська мова і зарубіжна література)»
Футулуйчук Анастасія Ігорівна

Керівник: Свідер І. А., кандидат філологічних
наук, доцент кафедри англійської мови

Рецензент: Кришталюк Г.А., кандидат
філологічних наук, доцент, доцент кафедри
германських мов і зарубіжної літератури

Кам'янець-Подільський – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ ДУБЛЯЖУ ТА СУБТИТРУВАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ.....	8
1.1. Загальна характеристика передачі дубляжу та субтитрування	10
1.2. Особливості дубляжу та субтитрування в українських перекладах англомовних художніх фільмів	13
ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 1	17
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРА ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ ТА ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДУ ЇХ ДУБЛЯЖУ ТА СУБТИТРУВАННЯ.....	20
2.1. Структура художніх фільмів та методи їх перекладу	21
2.2. Лінгвістичні основи перекладу англомовних художніх фільмів українською мовою	26
2.3. Проблема перекладу англомовних художніх фільмів українською мовою	30
ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2	38
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПЕРЕДАЧІ ДУБЛЯЖУ ТА СУБТИТРУВАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ (НА ПРИКЛАДІ ФІЛЬМУ «ONE FINE DAY»)	41
3.1. Характеристика фільму «One Fine Day»	43
3.2. Аналіз передачі дубляжу та субтитрування в українському перекладі фільму «One Fine Day»	48
3.3. Аналіз переваг і недоліків українського перекладу (дубляжу та субтитрування) у фільмі «One Fine Day»	60
ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 3	63
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	78

ВСТУП

У зв'язку з глобалізацією та поширенням іноземного кіновиробництва в Україні субтитрування при перекладі стає одним із пріоритетних напрямків досліджень.

Кінематограф і кінопереклад виникли у ХХ ст., тому тема нашого дослідження видається актуальною. Значну частину українського відеоринку займає іноземна продукція. Північноамериканські фільми користуються великою касовою популярністю, а телебачення купує художні серіали та документальні фільми іноземного виробництва.

Актуальність дослідження визначається, з одного боку, великою кількістю зарубіжних фільмів та серіалів у вільному доступі, з іншого боку – традицією перекладу іноземної кінопродукції, а також низьким відсотком україномовних глядачів, які володіють іноземною мовою на рівні, достатньому для розуміння іноземних серіалів та фільмів в оригіналі.

Завдяки сучасним технічним досягненням ми маємо можливість дивитися фільми режисерів різних країн, а кінематограф є чи не найпоширенішим видом мистецтва. Кінопродукція, яка приходить до нашої країни, має знайти свого глядача.

Це один із найпопулярніших видів перекладу. Зростає потреба у якісному перекладі іноземних фільмів. Дослідження присвячено створенню субтитрів і дубляжу як окремих випадків аудіовізуального перекладу та аналізу засобів перекладу в процесі їх створення. Він описує поширені сьогодні типи аудіовізуального перекладу, які включають субтитри, дубляж і озвучення, а також розглядає методи перекладу під час субтитрування.

Переклад кінофільмів є галуззю комерційного та творчого перекладу. Згідно з новими законами, усі фільми, випущені в прокат, мають бути перекладені українською мовою або принаймні мати українські субтитри. Попит на український переклад значно зріс, якщо раніше перекладати російською. З огляду на кількість іноземної продукції на українському ринку,

якісний переклад є основним фактором популярності іншомовних фільмів серед українського глядача.

Український кінопереклад знаходиться на ранній стадії розвитку, незважаючи на зростання попиту. Проблема перекладу мовних і культурних особливостей, прихованих в оригінальному творі, стає важливою, оскільки переклад охоплює щонайменше дві мови.

Ідеологію та спосіб життя певної нації можна розглядати як соціокультурний аспект тексту. На спілкування впливають відмінності між культурним досвідом і мовним світоглядом. Вирішальну роль відіграє вибір відповідної стратегії перекладу кінодискурсу, яка покликана максимально зберегти автентичність фільму.

Поняття перекладацького інструментарію, специфіки та особливостей його застосування у процесі дубляжу і субтитрування є предметом дедалі частіших і ґрунтовних досліджень у перекладознавстві. Низка вітчизняних та зарубіжних дослідників торкається цього питання у своїх працях, серед яких варто виокремити Г. Діас Синтас, І. Іварсон, А. Матамала, Г. Турі, К. Готліба, І. Фодора, Х. Хауса та ін.

Виникнення та розвиток так званого аудіовізуального перекладу є результатом стрімкого поширення кіно- та відеопродукції та необхідності її розповсюдження в іншомовному середовищі. За останні десятиліття з'явилося багато праць як зарубіжних, так і вітчизняних вчених з теорії аудіовізуального перекладу.

Проблематику особливостей передачі дубляжу та субтитрування в українських перекладах англomовних художніх фільмів вивчали та аналізувати такі провідні дослідники, лінгвісти та науковці, серед яких Д. Сендерсон, Д. Синтас, Ф. Чаум, Ф. Бацевич, Т. Кияк, Л. Павлюк, Н. С. Антонюк, М. М. Берді та інші.

Мета магістерської роботи полягає у теоретичному визначенні, встановленні та дослідженні особливостей дубляжу та субтитрування в українських перекладах англomовних художніх фільмів, на прикладі фільму «One fine day» («Один прекрасний день»).

Зазначена мета визначає постановку і вирішення таких конкретних **завдань:**

1. Встановити загальну характеристику передачі дубляжу та субтитрування.
2. Визначити особливості дубляжу та субтитрування в українських перекладах англomовних художніх фільмів.
3. Дослідити структуру художніх фільмів та методи їх перекладу в загальному.
4. Проаналізувати лінгвістичні основи перекладу англomовних художніх фільмів українською мовою.
5. Дослідити проблематику перекладу англomовних художніх фільмів українською мовою.
6. Проаналізувати передачу дубляжу та субтитрування в українському перекладі фільму «One fine day».

Об'єкт дослідження: процес передачі вербальної та невербальної інформації в українських перекладах англomовних художніх фільмів за допомогою дубляжу та субтитрування

Предмет дослідження магістерської роботи – особливості та прийоми передачі дубляжу та субтитрування в українських перекладах англomовних художніх фільмів, на прикладі фільму «One fine day».

Відповідно до мети і завдань роботи, основними **методами дослідження виступають:**

- описовий метод для аналізу мовних фактів, що включає етапи збору емпіричного матеріалу, спостереження, класифікації, узагальнення, висновків;
- метод лінгвістичного та перекладацького аналізу і спостереження;
- порівняльно-порівняльний метод.

Матеріалом дослідження є: фільм «One fine day» в оригіналі та українському дублюванні. Вибір матеріалу дослідження обумовлений великою популярністю фільму та його відеозаписів перекладу високої якості, виконаних різними студіями.

Практична значимість магістерської роботи визначається її можливістю використання у роботі перекладача для достовірної передачі дубляжу та субтитрування в українських перекладах художніх фільмів відповідно до умов сучасності, а також результати дослідження можуть бути використані для навчання перекладачів кіно- / відеоперекладу.

Теоретична значимість магістерської роботи полягає у можливості використання її результатів у таких теоретичних дисциплінах як, теорія перекладу, лінгвокраїнознавство, лінгвостилістика, методика викладання перекладу, оскільки проводиться аналіз взаємозв'язку мови, суспільства та культури в загальному; уточнено та узагальнено наукові відомості про кінопереклад та його специфіку; конкретизовано основні підходи до перекладу кінотекстів, виявлено труднощі перекладу мовних та позамовних елементів кінотексту.

Наукова новизна магістерської роботи полягає у тому, що вперше здійснено комплексне дослідження особливостей передачі субтитрування та дубляжу в українських перекладах англomовних художніх текстах фільмів та навчання кіноперекладу у контексті англomовного кінотексту, а також проаналізовано особливості та прийоми перекладу кінотекстів українською мовою; здійснено аналіз кількісних та якісних показників передачі субтитрування та дубляжу в українських перекладах англomовних художніх текстах фільмів кінотексту, уточнено труднощі такого перекладу та сформульовано рекомендації для перекладачів такого типу текстів.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були представлені на X Міжнародній студентській Інтернет-конференції «Мова у міждисциплінарному контексті безперервної освіти» 16 - 20 травня 2022 р. (м. Кам'янець-Подільський).

Публікації: Основні положення та результати дослідження відображені у наступній статті: Аудіовізуальний переклад та його види. Мова у міждисциплінарному контексті безперервної освіти: матеріали X Міжнародної студентської Інтернет-конференції, 16 - 20 травня 2022 р. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет

імені Івана Огієнка, 2023. С. 165-168. URL:

https://drive.google.com/file/d/1LcbBIuCU3VJggcn7C1jsWPulQTWj0Ks_/view

Структура магістерської роботи визначається цілями та завданнями дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, підрозділів, висновків до всіх розділів, загальних висновків, списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Дослідження теми перекладу англomовних художніх фільмів українською мовою, зокрема аналіз дубляжу та субтитрування, показало, що цей процес є багатограним і вимагає врахування не лише лінгвістичних, але й культурних, технічних і стилістичних аспектів. Під час роботи були вивчені теоретичні основи аудіовізуального перекладу, проведений аналіз фільму «One Fine Day» та порівняння двох основних методів перекладу — дубляжу та субтитрування.

1. Аудіовізуальний переклад: ключові особливості

Переклад художніх фільмів вимагає інтегрованого підходу, оскільки кінотекст поєднує в собі вербальні (текстові) і невербальні (зображення, звук, міміка, жести) компоненти. Основними викликами в цьому процесі є:

- **Збереження емоційного впливу оригінального тексту.**
- **Адаптація культурних реалій** для аудиторії, яка має інший культурний бекграунд.
- **Врахування технічних обмежень:** синхронізація тексту з рухом губ у дубляжі або зображенням у субтитрах.

Особливість перекладу полягає в тому, що кожен фільм має свою стилістику та жанрові особливості, які визначають підхід до адаптації. Наприклад, романтична комедія, як у випадку «One Fine Day», вимагає точності у передачі гумору, іронії та емоційного тону.

2. Порівняння дубляжу та субтитрування: переваги і недоліки

Дубляж:

Переваги:

- Емоційна насиченість. Інтонація, тембр голосу та акторська гра дозволяють передати емоційний настрій персонажів, що є важливим для жанру романтичної комедії.
- Плавність сприйняття. Глядачі не відволікаються на текст, що дозволяє краще зосередитися на зображенні та динаміці сюжету.

- Локалізація культурних реалій. Реалії, які не є зрозумілими українській аудиторії, адаптуються або пояснюються, роблячи фільм ближчим до глядачів.

Недоліки:

- Можлива втрата автентичності через заміну оригінальних голосів акторів.
- Складність передачі гри слів і культурних референцій через необхідність синхронізації тексту з рухом губ.
- Висока вартість і складність виробництва.

Субтитрування:

Переваги:

- Збереження оригінальних голосів акторів, що підсилює автентичність фільму.
- Дослівна точність перекладу, яка дозволяє зберегти більшість деталей оригінального тексту.
- Менші витрати на створення порівняно з дубляжем.

Недоліки:

- Відсутність інтонації та емоційного забарвлення, що може знизити вплив гумористичних чи драматичних сцен.
- Обмеження у кількості символів і часі демонстрації тексту, що змушує перекладачів скорочувати або спрощувати репліки.
- Відволікання глядачів на читання тексту, що може заважати сприйняттю невербальних елементів.

3. Аналіз перекладу фільму «One Fine Day»

Фільм «One Fine Day» продемонстрував, як різні методи перекладу по-різному справляються з викликами:

- **Дубляж** краще адаптує комічні та емоційні аспекти сюжету завдяки акторській грі й локалізації тексту. Наприклад, репліка *"Late again? Must be your superpower."* перекладена як *"Знову запізнилися? Мабуть, це ваша суперсила."*, що зберігає іронію й підкреслює саркастичний тон.

- **Субтитрування** зберігає оригінальні голоси акторів і точність тексту, але не завжди успішно передає гру слів та емоційність. Наприклад, у репліці *"I'm juggling work and parenting."* метафоричність слова *"juggling"* втрачена через адаптацію як *"балансую між роботою і дітьми."*

4. Вплив культурних реалій

Переклад культурних реалій став окремим викликом:

- **Дубляж** часто адаптує реалії. Наприклад, *"Thanksgiving dinner"* перекладено як *"Святкова вечеря на День подяки"*, що звучить природніше для української аудиторії.

- **Субтитрування** зберігає оригінальні терміни з поясненнями. Наприклад, *"Thanksgiving dinner"* субтитрується як *"Святкова вечеря (американське свято)"*, що додає контексту, але може відволікати глядача.

Переклад культурних реалій у субтитруванні та дубляжі з англійської на українську — це складне завдання, яке вимагає не лише точного перекладу, але й адаптації контексту, щоб він був зрозумілий та природний для аудиторії. Культурні реалії включають все: від сленгу та ідіом до традицій, норм і соціальних звичаїв, які можуть сильно відрізнятися між країнами. Оскільки кожен спосіб адаптації — дубляж і субтитри — має свої особливості, є кілька аспектів, на які варто звернути увагу при перекладі культурних реалій.

Переклад культурних реалій у дубляжі

Дубляж, як метод заміни голосів оригінальних акторів, вимагає більш гнучкого підходу до перекладу культурних реалій. Зазвичай дубляж передбачає певну адаптацію, оскільки переклад не завжди може бути дослівним через відмінності в мові та культурі.

1. Особливості перекладу культурних реалій у дубляжі:

Адаптація гумору та жаргону: Англomовні фільми часто містять специфічні жаргонні вирази, сленг, культурні алюзії або гру слів, які можуть бути незрозумілими для українського глядача. У дубляжі ці вирази можуть бути змінені на українські аналоги, які зберігають гумор або суть. Наприклад, жаргонне американське *"cool"* може бути перекладено як *"класно"* або

"чудово", а специфічні американські культурні референції можуть бути замінені на відповідні українські.

Культурна адаптація контексту: Іноді в американських фільмах є згадки про місцеві американські звичаї, свята або політичні реалії, які важко перевести на українську культуру. У таких випадках можна замінити їх на те, що є більш знайомим для української аудиторії. Наприклад, згадки про День Подяки (Thanksgiving) можуть бути змінені на традиції, які мають схожий символізм в українській культурі.

Вибір акторів і голосів: У дубляжі важливо також, щоб голоси акторів відображали культурні та соціальні норми. У разі, якщо оригінальний персонаж має специфічний акцент чи манеру мовлення, це може бути адаптовано в українському дубляжі так, щоб відповідати місцевим традиціям. Наприклад, у випадку, якщо персонаж у фільмі — селянин з південних штатів США, його голос може бути адаптований до українського діалекту або інтонацій.

Приклад:

У фільмі, де використовуються специфічні англомовні жаргони, наприклад, американський сленг типу "Yo dude" (привіт, чувак), це може бути адаптовано в дубляжі до українського еквівалента, наприклад, "Йо, брате". При цьому важливо, щоб адаптований вираз зберігав емоційний колорит, характерний для оригіналу.

2. Переклад культурних реалій у субтитруванні

Субтитри зазвичай намагаються передати точний зміст оригінальних слів, але з огляду на обмеження по кількості знаків, часто є необхідність у коротких і чітких перекладах. Це, в свою чергу, також вимагає адаптації культурних реалій, особливо коли мова йде про концепти, які можуть бути незрозумілими для української аудиторії.

Особливості перекладу культурних реалій у субтитрах:

Збереження точності та контексту: Субтитри мають прагнути до точності в передачі оригінальних культурних реалій, але без зайвих пояснень. Якщо в фільмі згадується американське свято або місцева традиція, у субтитрах можуть бути використані адаптовані варіанти, або ж навіть додаткові

пояснення. Наприклад, якщо персонаж згадує американський "Fourth of July", це може бути зазначено як "День незалежності США" з коротким поясненням в контексті.

Стислість і ясність: Субтитри обмежені в кількості знаків, тому перекладач мусить знаходити компроміс між точністю перекладу і його лаконічністю. Важливо, щоб глядач не відволікався від перегляду на довгі текстові пояснення. Замість детальних пояснень, часто використовуються короткі, але зрозумілі для місцевої аудиторії фрази.

Використання адаптованих виразів: Подібно до дубляжу, у субтитрах культурні реалії можуть бути замінені на більш знайомі для українського глядача. Наприклад, якщо персонаж згадує американське "football" (футбол), субтитри можуть уточнити, що йдеться про американський футбол, а не звичайний футбол, який є популярним в Україні.

Приклад:

Якщо в англomовному фільмі є сцена, де персонажі сміються з "Thanksgiving dinner" (обід на День Подяки), у субтитрах можна зазначити "святковий обід", або додати, що це свято специфічне для США. Це допоможе українським глядачам зрозуміти контекст, навіть якщо вони не знайомі з американською традицією.

3. Порівняння дубляжу та субтитрів у перекладі культурних реалій

Дубляж має більше можливостей для адаптації культурних реалій, оскільки можна змінювати не лише самі слова, але й інтонації, акценти, навіть певні моменти у сценарії. Адаптація в дубляжі дозволяє не тільки зберегти значення, але й передати емоційний відтінок культурних реалій.

Субтитри, з іншого боку, часто дотримуються більш прямолінійного перекладу і мають обмеження по кількості символів. Вони можуть потребувати додаткових пояснень, але не можуть так гнучко адаптувати контекст під місцеві реалії, як дубляж.

Отже, переклад культурних реалій у дубляжі та субтитрах має свої особливості та виклики. У дубляжі можна більше адаптувати контекст, змінюючи культурні реалії відповідно до української аудиторії, зберігаючи при

цьому емоційний тон і гумор оригіналу. У субтитруванні акцент робиться на точності і лаконічності, часто з поясненнями, що дозволяє глядачам краще зрозуміти контекст без перевантаження текстом. Кожен метод має свої переваги і вимагає уважного підходу для забезпечення культурної відповідності та зрозумілості для аудиторії.

5. Рекомендації для використання методів

1. Для емоційно насичених жанрів, як-от романтична комедія, **дубляж** є більш доречним, оскільки він краще передає інтонації та динаміку сюжету.
2. Для жанрів, де важливі деталі тексту або стилістична автентичність (наприклад, артхаусне кіно), **субтитрування** є кращим вибором.
3. Для популярних фільмів із широкою аудиторією рекомендується поєднання обох методів, щоб задовольнити різні потреби глядачів.

Рекомендації щодо використання дубляжу та субтитрування в процесі англо-українського перекладу залежатимуть від кількох ключових факторів: типу контенту, цільової аудиторії, бюджету, а також культурних і мовних нюансів. Ось кілька основних рекомендацій для кожного з методів, які допоможуть досягти максимального ефекту в адаптації фільмів, серіалів чи іншого медіа-продукту.

1. Рекомендації для використання дубляжу

1.1. Для широкої аудиторії (особливо дітей)

Обирати дубляж для фільмів і серіалів, орієнтованих на дітей або тих, хто не володіє іноземними мовами. Дубляж дозволяє забезпечити комфортний перегляд, оскільки діти та люди з обмеженим рівнем знань іноземних мов не потребують додаткових зусиль для читання субтитрів.

1.2. Для розважального контенту

Дубляж підходить для популярних комедій, анімаційних фільмів і серіалів, де важливо зберегти гумор, емоційну атмосферу і темп діалогів. Наприклад, у комедіях важливо передати не лише зміст жартів, але й їх інтонацію, що краще зробити через дубляж.

1.3. Для забезпечення культурної адаптації

Дубляж дозволяє більш гнучко адаптувати культурні реалії, замінюючи специфічні американські чи британські терміни та жаргон на українські аналоги. Це дозволяє створити більш природний і доступний для місцевої аудиторії контекст.

Приклади адаптацій: американське свято "Thanksgiving" може бути замінено на українське "Різдво" чи "Свято весни", якщо це логічно в контексті.

1.4. Збереження емоційної глибини

Для драматичних і важливих сцен, де емоції є ключовими, дубляж може допомогти передати інтонації оригінальних персонажів. Це важливо для фільмів, які мають глибокі емоційні чи філософські моменти.

1.5. Технічні аспекти

Якість дубляжу має бути на високому рівні. Для цього потрібно забезпечити професійних акторів озвучення, що здатні не лише правильно передати текст, але й емоційно відповідати надійно виконаним оригінальним акторським рішенням.

Важливо зберігати синхронність голосів з рухами губ акторів, що додає натуральності.

2. Рекомендації для використання субтитрування

2.1. Для аудиторії, що володіє іноземними мовами

Субтитри підходять для дорослих глядачів та молоді, яка має високий рівень знань англійської мови або тих, хто вивчає мови. Вони дозволяють не лише перекласти зміст, але й зберегти оригінальне звучання, голоси акторів та атмосферу фільму.

2.2. Для контенту, де важлива точність перекладу

Субтитри є кращим вибором для документальних фільмів, серйозних драмах і пізнавальних програмах, де важливо зберегти точність і деталі оригінального тексту. Вони дозволяють передати точний контекст без змін, зокрема в філософських, соціальних або історичних фільмах.

2.3. Для інтелектуальних фільмів і фільмів з оригінальним мовним стилем

Якщо фільм або серіал має складний, специфічний чи інтелектуальний стиль мовлення (наприклад, класика, науково-фантастичні твори), субтитри

можуть краще передати ці нюанси, ніж дубляж. У таких випадках важливо, щоб переклад не зраджував змісту оригіналу.

2.4. Збереження культурних реалій і гумору

У субтитрах, на відміну від дубляжу, частіше можна зберегти точність передачі оригінального контексту, навіть якщо це означає використання незнайомих для української аудиторії термінів або культурних реалій. Однак, у разі необхідності, можуть бути додані короткі пояснення або примітки.

Наприклад, у випадку згадок про специфічні американські поняття, таких як "Black Friday" чи "Super Bowl", субтитри можуть включати пояснення в дужках, аби аудиторія краще розуміла ці реалії.

2.5. Фільми з багатьма мовами

У міжнародних фільмах або фільмах, де використовуються кілька мов, субтитри є кращим вибором для точного відображення багатомовної природи історії. Це дає можливість передати культурні відмінності без втрати смислового навантаження.

3. Порівняння: коли використовувати дубляж, а коли субтитри?

3.1. Дубляж:

Для масової аудиторії, де зручність та доступність є основними факторами.

Для дитячих фільмів та анімацій, де необхідно забезпечити повне занурення в контент.

Коли потрібно адаптувати культурні реалії під локальний контекст, зберігаючи зрозумілість для місцевої аудиторії.

Для популярних комедій та розважальних фільмів, де важливий гумор і емоційне сприйняття.

3.2. Субтитри:

Для дорослих і освічених глядачів, які розуміють іноземні мови та хочуть зберегти автентичність фільму.

Для документальних фільмів, драм, пізнавальних програм, де важливо передати точний зміст.

Для інтелектуальних або важких для розуміння фільмів, де точність перекладу є критично важливою.

Якщо потрібно зберегти оригінальні голоси акторів і атмосферу фільму, не змінюючи виразів або акцентів.

4. Загальні рекомендації для успішного перекладу:

Адаптація контексту: Важливо враховувати культурні реалії обох мовних просторів і намагатися знайти компроміс між точністю і культурною адаптацією. Для дубляжу це включає заміну культурних елементів на українські, а для субтитрів — пояснення незрозумілих термінів.

Підбір перекладачів і акторів: Як для дубляжу, так і для субтитрів важливо обирати професіоналів, які добре розуміють не лише мовні нюанси, а й культурні аспекти обох країн.

Технічні аспекти: Дубляж має бути синхронізованим з рухами губ акторів, а субтитри — чіткими та лаконічними, щоб не перевантажувати глядачів.

Вибір між дубляжем та субтитрами має бути зваженим і залежати від контексту фільму, типу глядачів та культурних особливостей, щоб забезпечити найбільш комфортне та ефективне сприйняття кіноконенту.

6. Загальний висновок

Дослідження підтвердило, що переклад англійськомовних художніх фільмів українською мовою є складним багатокомпонентним процесом, який вимагає врахування культурних, лінгвістичних і технічних факторів. Дубляж і субтитрування по-різному впливають на сприйняття аудиторією: дубляж створює емоційно насичений та інтегрований продукт, а субтитрування зберігає точність тексту й автентичність оригінальних голосів.

У випадку фільму «One Fine Day» дубляж довів свою ефективність у передачі іронії, гумору та емоційності, що є важливим для жанру романтичної комедії. Водночас субтитрування показало свою здатність зберігати автентичність тексту, хоча й виявило обмеження у передачі емоційного підтексту.

7. Перспективи для майбутніх досліджень

1. Розширення аналізу на інші жанри, наприклад, драму, фантастику чи трилери, щоб зрозуміти специфіку перекладу в різних контекстах.
2. Дослідження впливу автоматизованих технологій перекладу на якість дубляжу та субтитрування.
3. Оцінка впливу перекладу на сприйняття фільму різними віковими та соціальними групами аудиторії.

Це дослідження підкреслює важливість вибору відповідного методу перекладу залежно від жанру, стилю фільму та очікувань аудиторії. Поєднання креативного підходу, знання мовних і культурних реалій, а також технічних навичок є ключем до створення якісного аудіовізуального перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Близнюк К. Р. Лексико-семантичне мікрополе «відданість» у сучасній українській мові. *Studia philologica*. Вип. 8. 2017. С. 42-50.
2. Боднар І. М. Моделювання номінативного поля концептосфери ОСВІТА в англійській мові. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. № 43, том 2. С. 61-64.
3. Бондаренко О. С. Зіставний аспект категоризації реальної дійсності в лексичній системі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Житомир: Редакційно-видавничий відділ Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2004. Вип. 17. С. 95-99.
4. Вільчинська Т. В. Основні підходи до визначення концепту в лінгвістичній парадигмі. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство*. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. Вип. 2 (17) 2007. 1 (18) 2008. С. 26-33.
5. Грицай Л. М. Особливості аудіовізуального перекладу. *Мовні дослідження*. Київ: Наукова думка, 2015. Вип. 10. С. 102-108.
6. Данилюк О. Л. Проблеми перекладу гумору в кіно. *Українська мова і культура*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. С. 67-75.
7. Ковальчук В. В. Теорія і практика перекладу. *Наукові праці Черкаського національного університету*. Черкаси: Видавництво ЧНУ, 2018. Вип. 14. С. 47-54.
8. Кравченко С. І. Лінгвокультурні аспекти перекладу аудіовізуального контенту. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. 2020. Вип. 22. С. 38-45.
9. Лазаренко І. П. Лінгвокультурні аспекти перекладу. *Літературознавчі студії*. Харків: Харківський національний університет, 2020. С. 79-85.

10. Лисенко І. П. Використання невербальних засобів у кіноперекладі. *Мовознавство і сучасність*. Одеса: Одеський національний університет, 2019. Вип. 7. С. 102-110.
11. Наливайко О. М. Особливості локалізації культурних реалій у дубляжі. *Актуальні проблеми перекладознавства*. Полтава: ПНТУ, 2018. С. 54-61.
12. Попович А. В. Моделі перекладу аудіовізуальних текстів. *Наукові вісники Київського університету імені Бориса Грінченка*. Київ: Грінченко, 2019. С. 98-105.
13. Сидоренко І. О. Переклад гумору: теорія та практика. *Студії з перекладознавства*. Київ: Вид-во КНУ, 2021. С. 45-52.
14. Ткаченко В. Г. Синхронізація тексту та зображення у кіноперекладі. *Перекладознавчі студії*. Дніпро: Вид-во ДНУ, 2017. С. 35-42.
15. Федорчук О. Л. Адаптація гумору в українських перекладах. *Слово і текст*. Львів: Видавництво ЛНУ, 2020. С. 84-90.
16. Chaume, Frederic. *Audiovisual Translation: Dubbing*. Manchester: St. Jerome Publishing, 2012. 240 p.
17. Diaz-Cintas, Jorge, and Remael, Aline. *Audiovisual Translation: Subtitling*. London: Routledge, 2014. 288 p.
18. Gambier, Yves, and Gottlieb, Henrik. *Subtitles and Multilingualism*. Manchester: St. Jerome Publishing, 2001. 170 p.
19. Hughes, Mary-Beth. *Double Happiness*. London: Grove Press, Black Cat, 2010. 201 p.
20. Ivarsson, Jan, and Carroll, Mary. *Subtitling*. Simrishamn: TransEdit, 1998. 260 p.
21. Lazarus, E. *The New Colossus*. In: *The Harper American Literature*. Compact Edition / general ed. Donal McQuade. N.Y.: Harper & Row, Publishers, 1987. P. 1158-1162.
22. Nornes, Abé Mark. *Cinema Babel: Translating Global Cinema*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2007. 318 p.

23. O'Sullivan, Carol. *Subtitling Norms for Television: An Exploration Focusing on Danish and British English Subtitles*. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 2011. 252 p.
24. Zabalbeascoa, Patrick. Translating Jokes for Dubbed Television Situation Comedies. *Perspectives: Studies in Translatology*. Vol. 11, No. 2, 2003. P. 89-100.
25. Gambier, Yves. *Screen Translation: Eight Studies in Subtitling, Dubbing and Voice-over*. Helsinki: Helsinki University Press, 1997. 220 p.
26. Taylor, Christopher. *Multimodal Transcription and Text Analysis*. London: Bloomsbury Academic, 2016. 302 p.
27. Pettit, Zoë. *Translating Film Dialogue for Subtitling. The Translator*. Vol. 11, No. 2, 2005. P. 43-58.
28. Hatim, Basil, and Mason, Ian. *Discourse and the Translator*. London: Longman, 1990. 256 p.
29. Munday, Jeremy. *Introducing Translation Studies*. 4th Edition. London: Routledge, 2016. 376 p.
30. Remael, Aline. *Audiovisual Translation and Media Accessibility at the Crossroads*. London: Routledge, 2012. 354 p.
31. Gambier, Yves, and Van Doorslaer, Luc. *Handbook of Translation Studies*. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 2010. 256 p.
32. Baker, Mona. *In Other Words: A Coursebook on Translation*. London: Routledge, 2018. 288 p.
33. Venuti, Lawrence. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. 3rd Edition. London: Routledge, 2018. 336 p.
34. Snell-Hornby, Mary. *Translation Studies: An Integrated Approach*. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 1995. 198 p.
35. Newmark, Peter. *A Textbook of Translation*. London: Prentice Hall, 1988. 292 p.
36. Bassnett, Susan. *Translation Studies*. 4th Edition. London: Routledge, 2013. 246 p.

37. Pym, Anthony. *Exploring Translation Theories*. 2nd Edition. London: Routledge, 2014. 216 p.
38. Jakobson, Roman. *On Linguistic Aspects of Translation*. In: *Language in Literature*. Cambridge: Harvard University Press, 1987. P. 139-151.
39. Catford, John C. *A Linguistic Theory of Translation*. Oxford: Oxford University Press, 1965. 103 p.
40. Hill, Sean. *Very Short Stories*. Berkeley: Ulysses Press, 2011. 216 p. URL: https://www.bookfrom.net/anderson-poul/97251-the_avatar.html .